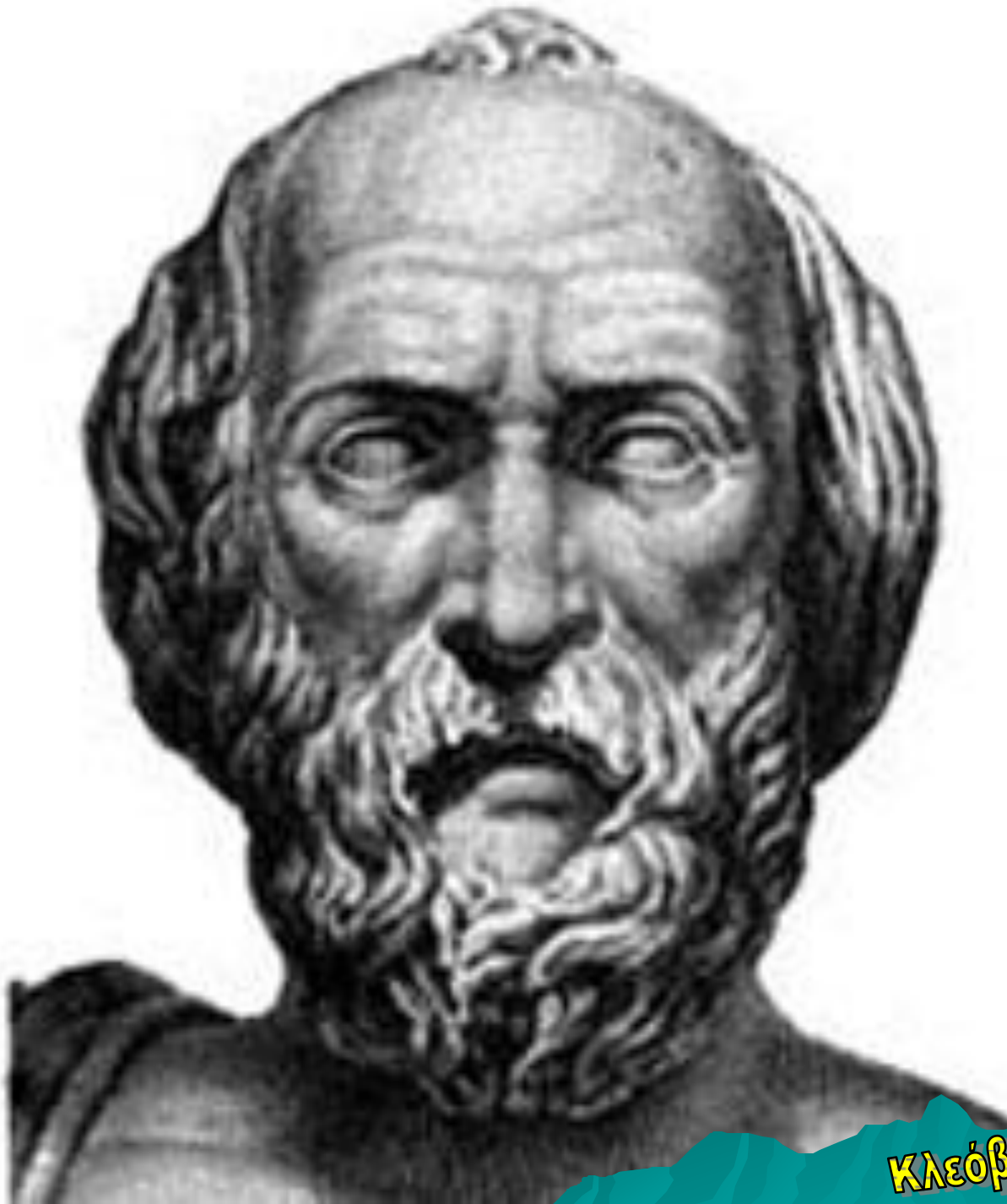


Η έρευνα μας αφορά τον Κλεόβουλο το Ρόδιο και τον Πυθαγόρα, δυο από τους σημαντικότερους σοφούς της αρχαιότητας, που επιτέλεσαν σημαντικό έργο όσον αφορά τη φιλοσοφία.



Κλεόβουλος ο Ρόδιος

ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ Ο ΡΟΔΙΟΣ

Ο Κλεόβουλος ο Ρόδιος (600–530 π.Χ.) ήταν τύραννος της Λίνδου στη Ρόδο κι ένας από τους επτά σοφούς. Ονομάζεται και «Κλεόβουλος ο Λίνδιος» διότι ως γνωστόν η Ρόδος στα παλιά χρόνια ήταν χωρισμένη στις τρεις αρχαίες πόλεις: Λίνδος, Κάμειρος και Ιάλυσος. Κατά την επικρατέστερη άποψη ο σοφός είχε Δωρική προέλευση, ο ίδιος δε, έλεγε πως έλκει την καταγωγή του απευθείας από τον Ηρακλή. Έζησε την ίδια εποχή με το Σόλωνα, γεγονός που το επιβεβαιώνει μία επιστολή του που διασώθηκε και απευθύνεται στον Αθηναίο νομοθέτη.

Ο Κλεόβουλος ξεχώριζε για τη δύναμη και την ομορφιά του. Είχε ταξιδέψει πολύ και είχε γνωρίσει την αιγυπτιακή φιλοσοφία. Ο Κλεόβουλος ήταν αυτός που αναβίωσε την λατρεία της Λίνδιας Αθηνάς κι έχτισε έναν θαυμάσιο ναό, στον χώρο του παλιού ναού της Αθηνάς, ο οποίος χρονολογείται από την Μυκηναϊκή περίοδο.

Από τα έμμετρα αινίγματα για τα οποία φημίζεται ο Κλεόβουλος δε διασώθηκε παρά μόνο το ακόλουθο, η λύση του οποίου είναι το έτος, οι μήνες και οι μέρες: «ένας ο πατέρας και τα παιδιά του δώδεκα, καθένα από τα παιδιά έχει δυο φορές τριάντα θυγατέρες που έχουν όψη διαφορετική. Άλλες είναι άσπρες κι άλλες μαύρες κι ακόμη όλες είναι αθάνατες κι όλες πεθαίνουν».

Πέθανε στη Λίνδο, σε ηλικία 70 ετών, και στο μνήμα του επάνω οι Ρόδιοι, χάραξαν το επίγραμμα: «Άνδρα σοφόν Κλεόβουλον αποφθίμενον καταπένθει ηδε πατρὶς Λίνδος, πόντω αγαλλόμενην», που σημαίνει: «Τον σοφό Κλεόβουλο κλαίει αυτή εδώ η πατρίδα του, η Λίνδος, η από τη γύρω θάλασσά της λαμπρυνόμενη». Μεταξύ των άλλων ο Κλεόβουλος έγραψε – κατά τη σχετική παράδοση – και 3.000 γρίφους (αινίγματα), καθώς και πλήθος επιγραμμάτων. Στον Κλεόβουλο αποδίδεται και το επιτύμβιο επίγραμμα που είναι γραμμένο στον τάφο του βασιλιά των Φρυγών, Μίδα.

ΡΗΤΑ ΤΟΥ ΚΛΕΙΟΒΟΛΟΥ ΤΟΥ ΡΟΔΙΟΥ

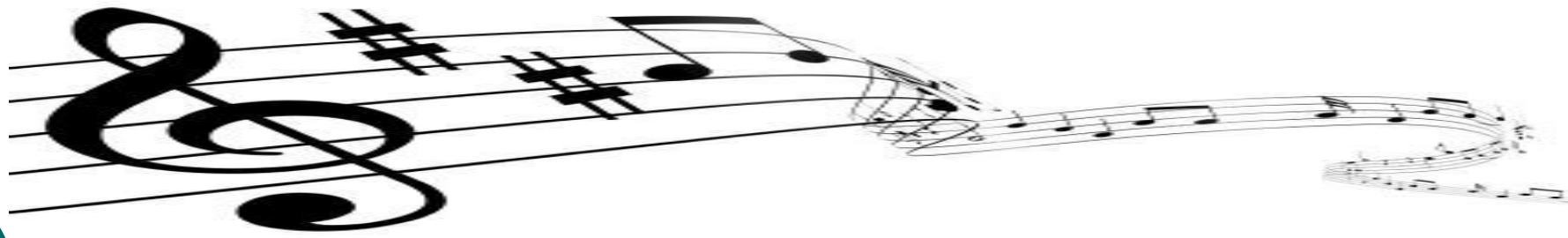
- ◆ *Οι αγαθοί ευαπάτητοι.* Οι καλοί εύκολα εξαπατώνται
- ◆ *Μέτρον άριστον.* Να βάζεις σε όλα ένα μέτρο
- ◆ *Γλώττης κράτειν.* Να συγκρατείς τη γλώσσα σου.

- ◆ *Ευ το σώμα έχειν και την ψυχήν.* Προφύλαξε την υγεία του σώματος και της ψυχής.
- ◆ *Οψιμανθή είναι μάλλον ή αμαθή.* Καλύτερα να μαθαίνεις έστω και αργά παρά να παραμένεις αμαθής.
- ◆ *Γυναικί μη φιλοφρονείσθαι, μηδενί μάχεσθαι, αλλοτρίων παρόντων. Το μεν γαρ άνοϊαν, το δε μανίαν σημαίνειν.* Προς την γυναίκα σου μπροστά σε ξένους ούτε πολλές φιλοφρονήσεις να της κάνεις, ούτε να είσαι εριστικός μαζί της. Γιατί το πρώτο φανερώνει μωρία, το δεύτερο παραφροσύνη.

- ◆ *Βία μηδέν πράττειν.* Τίποτα μην κάνεις με την βία.
- ◆ *Φρόνει το κεδνόν.* Να σκέπτεσαι κάτι πολύτιμο (που να αξίζει).
- ◆ *Πατέρα δει αιδείσθαι.* Να ντρέπεσαι (σέβεσαι) τον πατέρα σου.
- ◆ *Φιλήκοον είναι μάλλον η φιλόλαλον.* Να προτιμάς ν' ακούς παρά να μιλάς.

- ◆ **Ευτυχών μη ίσθι υπερήφανος. Απορήσας μη ταπεινού.**
Μην περηφανεύεσαι όταν ευτυχείς, αν δυστυχήσεις μην ξεφτιλίζεσαι
- ◆ **Ευποιίας ης έτυχες, μνημόνευε.** Να θυμάσαι τις ευεργεσίες που έχεις λάβει
- ◆ **Αδικίαν φεύγειν.** Να αποφεύγεις την αδικία.

- ◆ *Τας μεταβολάς της τύχης, γενναίως επίστασο φέρειν.*
Να υπομένεις τις αλλαγές της τύχης σου με γενναιότητα.
- ◆ *Αλλότριων μη επιθυμεί.* Να μην επιθυμείς τα αγαθά των άλλων.
- ◆ Δύο πράγματα πρέπει να φοβάται κανείς: το φθόνο των φίλων του και το μίσος των εχθρών του.



ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΥΘΑΓΟΡΑ

Η σχέση μεταξύ δύο αριθμών, αυτό δηλαδή που ονομάζεται σήμερα στην αριθμητική και στη γεωμετρία «λόγος», στη μαθηματική θεωρία της Μουσικής του Πυθαγόρα ονομάζεται «Διάστημα».

Ο Πυθαγόρας ήταν αυτός που πρώτος έθεσε τις βάσεις της επιστήμης της Μουσικής με μια επιστημονικά θεμελιωμένη θεωρία της Μουσικής. Ανακάλυψε τη σχέση ανάμεσα στο μήκος των χορδών και το τονικό ύψος που δίνουν.

Για να το πετύχει αυτό χρησιμοποίησε ένα έγχορδο όργανο, που το δημιούργησε ο ίδιος, το «Μονόχορδο».

Με άλλα λόγια οι Πυθαγόρειοι ανακάλυψαν μια σχέση απόλυτα σταθερή ανάμεσα στο μήκος των χορδών της λύρας και των βασικών συγχορδιών. Η θαυμαστή ιδιότητα αυτών των αρμονικών σχέσεων έγκειτο στο ότι περιλάμβαναν τους τέσσερις πρώτους φυσικούς αριθμούς (1, 2, 3, 4), το άθροισμα των οποίων ισούται με το 10, τον ιερό αριθμό των Δελφών (Τετρακτύς).

Γραφικά παριστανόταν με το σχήμα "τετρακτύς", δηλαδή το:



Η **Τετρακτύς** αποτελούσε την ουσία της διδασκαλίας των Πυθαγορείων. Είναι το άθροισμα των πρώτων τεσσάρων φυσικών αριθμών ($1+2+3+4=10$) που συνδέονται μεταξύ τους με διάφορες σχέσεις. Από αυτούς τους τέσσερις αριθμούς, είναι δυνατόν να κατασκευασθούν οι αναλογίες της τέταρτης, της πέμπτης και της ογδής αρμονικής.



Πυθαγόρειους είχε σημασία κυριολεκτικά κοσμική. Οι Πυθαγόρειοι χρησιμοποιούσαν την Τετρακτύν για να ορκισθούν, επικαλούμενοι τον Πυθαγόρα σαν κάποιο θεό.

Χάρη στην ανακάλυψη του Πυθαγόρα, η μουσική παρουσίαζε στους οπαδούς του το καλύτερο παράδειγμα της πρακτικής εφαρμογής αυτής της αρχής. Την ορθότητα της αρχής τόνιζε η ομορφιά της μουσικής, προς την οποία ο Πυθαγόρας – όπως και οι περισσότεροι Έλληνες – ήταν ευαίσθητος, γιατί η λέξη "κόσμος" σήμαινε για τον Έλληνα την ομορφιά και την τάξη. Όλο το πεδίο του ήχου, που εκτεινόταν απεριόριστα και προς τις δύο αντίθετες κατευθύνσεις, υψηλά ή χαμηλά, αποτελούσε παράδειγμα του απείρου.

Δεν είναι λοιπόν απορίας άξιο (αν συλλογιστούμε ότι η φιλοσοφία τότε βρισκόταν στο αρχικό της στάδιο και απουσίαζε κάθε συστηματική μελέτη της λογικής, ακόμα και της γραμματικής) το γεγονός ότι οι Πυθαγόρειοι εξέφρασαν την καινοφανή τους πεποίθηση με τη φράση ότι "**τα όντα είναι οι αριθμοί**". Έτσι, αυτή η φράση μας δίνει την κύρια γραμμή της σκέψης τους.





Μέλισσες

Βιόλτσα Κόλα

Ζωή Τσιλιμπόνη

Ιωάννα Τζαρτζά

